

VOORSTEL

Adviescommissie 13 maart 2018
Dagelijks bestuur 29 maart 2018
Algemeen bestuur 19 april 2018 aangepast voorstel

agendapunt 7

Vorbereid door Gerben Houtkamp, programmamanager en
Henk Meuleman, locatiebeheerder
Bijlage Lijst met maatregelen 2^e fase

UITWERKING PROCES BEHEERVERSOBERING EN INKOMSTENVERWERVING

Dit voorstel is een verdere uitwerking van het proces oplossen beheertekort dat in 2015 berekend is op € 800.000. De uitvoeringsorganisatie heeft al mandaat om de maatregelen met een lage impact uit te voeren. Voor maatregelen met een midden of hoge impact is overeenkomstig het besluit van 1 december 2016 nadere besluitvorming nodig.

Het algemeen bestuur besluit

1. De beheerversoeringsmaatregelen 2^e fase zoals opgenomen in de bijlage, m.u.v. Gaasperplas, uit te voeren;
2. Het bedrag behorende bij de versoeringsmaatregelen (€ 82.000) in het recreatiegebied Gaasperplas op te nemen als bezuinigingsopgave bij de herinrichting/opwaardering Gaasperplas;
3. De omvormingskosten (€ 34.500) te financieren uit de lopende begroting;
4. De transitieperiode die nodig is om de taakstelling voor extra inkomsten te bereiken vast te stellen op vijf jaar zodat per 1 januari 2023 het begrotingstekort is weggewerkt;
5. Om deze termijn te halen op bestuurlijk niveau afspraken te maken over het versnellen van de horecaontwikkelingen bij de Gaasperplas en De Hoge Dijk;
6. RNH opdracht te geven de door de gemeenten geboden beleidsruimte voor evenementen, binnen het beleidskader evenementen van het Groengebied, te benutten.

Onderbouwing besluit

Op 20 april 2017 heeft het bestuur als oplossing voor het beheertekort, dat in 2015 geraamd is op € 800.000, besloten de totale beheerkosten met € 150.000 te verlagen, er naar te streven de inkomsten met € 250.000 te verhogen en de participantenbijdrage met € 400.000 te verhogen ('scenario 1'). Van de beheerkostenverlaging is € 70.000 in 2017 gerealiseerd en dit betreft projecten met lage impact. De overige € 80.000 worden hierbij voorgelegd (overeenkomstig het besluit van 1 december 2016) en er wordt inzicht gegeven in de verdienmogelijkheden voor het verkrijgen van € 250.000 aan extra inkomsten. De meeste van deze mogelijkheden zijn lopend beleid van het schap. Extra inspanningen zijn nodig om het bereiken van de taakstelling van € 250.000 te versnellen. Aanvullende dekking voor de lasten in de transitieperiode (periode waarin het tekort van € 800.000 nog niet volledig is weggewerkt) zijn voorlopig niet nodig.

Bijdrage aan doelen

- Versterken financiële duurzaamheid;
- Goedkoper beheer.

Juridische consequenties

In de uitvoeringsfase van de versoeringsmaatregelen zal per project worden beoordeeld of vergunningen nodig zijn voor uitvoering van de werkzaamheden.

Bestuurlijke achtergrond

Vaststelling van scenario 1 voor het oplossen van het beheertekort in AB-vergadering van 20 april 2017.

Communicatie

Publiceren van dit voorstel op de website voor de AB-vergadering en het besluit na de AB-vergadering. De brochure "Hoe houden we Groengebied Amstelland gezond" actualiseren op de beheerversoberingsmaatregelen zodra de uitkomsten van het proces opwaardering bekend zijn. Overeenkomstig eerdere afspraken zal tijdens de werkzaamheden ook op locatie worden gecommuniceerd. De uitgaven worden gefinancierd binnen het bestaande budget communicatie (marketing en communicatieprogramma) eventueel aangevuld vanuit beheer.

**Opmerkingen AC
13 maart 2018**

De adviescommissie adviseert conform het voorstel, met inachtneming van het advies om

- Bestuurlijke afspraken te maken over kaders voor locatieontwikkeling om aan de doelstellingen en verwachte inkomsten te kunnen voldoen;*
- Bestuurlijke trekkers aan te stellen voor projecten zodat benodigde maatregelen kunnen worden doorgevoerd i.v.m. beleid.*

**Opmerkingen DB
29 maart 2018**

Het dagelijks bestuur besluit

- 1. Het voorstel te agenderen voor het openbare AB;*
- 2. De tabel op pagina 5 over de inschatting van de ontwikkeling van extra inkomsten specificeren en relateren aan de genoemde 6 categorieën voor extra inkomsten en deze informatie in het besloten gedeelte van de AB vergadering verder toelichten;*
- 3. Nieuwe raden mee te nemen in consequenties van de oplossing en stand van zaken oplossen beheertekort (verduurzamen beheer GGA). Een aparte rapportage (jaarlijks of halfjaarlijks) op te stellen voor gemeenteraden over stand van zaken beheertekort, inclusief met wat de obstakels zijn om de opgave te halen;*
- 4. In te stemmen met het advies van de adviescommissie om bestuurlijke trekkers voor ontwikkelingsmogelijkheden aan te stellen zodat er besef kan worden gecreëerd in de ambtelijke organisaties en dit meegenomen kan worden in gemeentelijke besluitvorming.*

Achtergrond bij het voorstel

In juni 2016 is de procesaanpak voor het oplossen van het beheertekort van het Groengebied geformuleerd en zijn de bestuurlijke uitgangspunten voor beheerversobering vastgesteld. Tegelijkertijd is in december 2016 besloten verschillende mogelijkheden voor het terugdringen van het beheertekort te presenteren aan bestuur, raden en Statenleden (extra participantenbijdrage, bezuinigingsmaatregelen en extra inkomsten). Op 20 april 2017 is als oplossingsrichting voor het jaarlijkse beheer tekort van € 800.000 besloten om de beheerkosten met € 150.000 te verlagen, de inkomsten met € 250.000 te verhogen en de participantenbijdrage vanaf 2018 met € 400.000 te verhogen.

In de vergadering van 23 november 2017 heeft het bestuur besloten vanaf 2020 structureel € 30.715 uit de jaarlijkse begroting te reserveren voor beheer en onderhoud van het Wandelnetwerk Amstelland en Diemerscheg. RNH heeft opdracht gekregen om voor deze extra beheerkosten dekking te verkrijgen door het nemen van aanvullende bezuinigingsmaatregelen middels extra bezuinigingen van maatregelen die als midden categorie impact zijn bestempeld. Hiermee komt de taakstelling voor beheerversobering uit op afgerond € 180.000 en voor extra inkomsten op € 250.000.

Beheerversobering

Als resultaat van het proces oplossen beheertekort zijn t.b.v. de vergadering van 1 december 2016 kaarten gemaakt met daarop aangegeven de uitgewerkte bezuinigingsmaatregelen en de impact van deze maatregelen. De impact is hierbij bepaald op basis van de invloed van de voorgestelde maatregelen op het recreatief functioneren, het landschap en het verwachte draagvlak.

Op basis van deze kaarten heeft het bestuur de uitvoeringsorganisatie mandaat gegeven om de maatregelen met een lage impact tot een bedrag van € 70.000 uit te voeren. Voor maatregelen met een midden of hoge impact is overeenkomst het besluit van 1 december 2016 nadere besluitvorming nodig.

Om te komen tot een aanvullende verlaging van de beheerkosten dient nog een besparing van € 110.000 te worden doorgevoerd. Op basis van de bestaande kaarten zijn de voorgestelde maatregelen nogmaals beoordeeld op wenselijkheid. De projecten met de laagste impact zijn opgenomen in een lijst met maatregelen 2^e fase (zie bijlage). Voorbeelden van midden impact maatregelen zijn het laten vergrassen van schelpenpaden, het vervangen van enkele bruggen door duikers en de verhuizing van de beheerorganisatie.

Het recreatiegebied Gaasperplas maakt een belangrijk onderdeel uit van Groengebied Amstelland. Juist in dit gebied zijn naar verhouding veel dure voorzieningen aanwezig en zijn bezuinigingen nodig om de doelstelling van het gekozen scenario te kunnen halen. De gemeente Amsterdam is bezig om te komen tot opwaardering van dit gebied. Gelijktijdig is er ook een wens vanuit het bestuur van het Groengebied om in samenwerking met de gemeente Amsterdam te komen tot een hoofdroute rond de Gaasperplas, met als belangrijk onderdeel opwaardering van de noordoever van de Gaasperplas.

Op dit moment is niet duidelijk welke ambities uit de ontwikkelstrategie zullen worden doorgevoerd. Hierdoor is het nu niet mogelijk bezuinigingen door te voeren en kan nog niet worden aangegeven wat het effect van het plan is op de beheerkosten. Het Groengebied heeft benadrukt dat, uitgaande van het huidige onderhoudsbudget, het plan moet leiden tot lagere of minimaal dezelfde beheerlasten. Een definitief besluit over de uitkomsten van het participatietraject kan pas plaatsvinden als er inzicht is in de effecten van deze uitkomsten op de beheerlasten, het groengebied zich kan vinden in de voorgestelde maatregelen en er overeenstemming is over het opvangen van de eventuele hogere beheerlasten.

Extra inkomsten

De taakstelling voor de extra inkomsten zoals onderdeel van scenario 1 bedraagt € 250.000. Dit zijn de extra inkomsten ten opzichte van het inkomstenniveau van 2015. De inkomsten worden in de begroting van het Groengebied onderverdeeld in huren, erfpachten, vergunning/kioskverkoop, veergelden, overige exploitatie inkomsten (voornamelijk evenementen). Voor het bepalen van de benodigde extra inkomsten worden de niet structurele opbrengsten buiten beschouwing gelaten. Zo wordt de post overige exploitatie inkomsten buiten beschouwing gelaten omdat daar veel eenmalige inkomsten in zijn opgenomen en het totaal jaarlijks sterk schommelt.

Van de taakstelling is de afgelopen twee jaar € 115.000 gerealiseerd door hogere inkomsten uit erfpachten (circa € 55.000) en hogere inkomsten uit evenementen (circa € 60.000). Er van uitgaande dat deze extra uitgaven ook de komende jaren structureel beschikbaar blijven is de resterende taakstelling voor extra inkomsten € 135.000. Voor het verwerven van extra inkomsten liggen de volgende kansen:

1. Horecaontwikkelingen Ouderkerkerplas, Gaasperplas en Abcouderstraatweg 79;
2. Nieuwe erfpachtcontracten uit nieuwe recreatieve ontwikkelingen;
3. Extra inkomsten uit bestaande grote evenementen (Amsterdam Open Air, evenement Ouderkerkerplas, Reggae Lake Festivals en Gaasperpleasure);
4. Invulling beleidsruimte voor nieuwe grote- en middelgrote evenementen;
5. Huur- en pachtherziening einde contractperiode;
6. Energie- en duurzaamheidsprojecten.

Door RNH is een interne analyse gemaakt van de kansen voor extra inkomsten die binnen deze zes categorieën aanwezig zijn. De koers die het Groengebied in overleg met de gemeenten de afgelopen jaren op basis van de ontwikkelingsvisie 2009 heeft gevoerd is hierbij als uitgangspunt genomen. Dat leidt tot het volgende beeld.

Indien de horeca (1) ambities van het Groengebied en de gemeente Amsterdam en Ouder-Amstel worden ingevuld wordt hiermee een stap gezet in de het bereiken van de resterende taakstelling. Op korte termijn worden hiervoor inkomsten voorzien voor de Ouderkerkerplas. De inkomsten voor de horeca bij de Hoge Dijk en de Gaasperplas liggen als gevolg van ruimtelijke toetsing en participatie meer op de middellange termijn.

De kansen voor nieuwe recreatieve ontwikkelingen (2) zijn op dit moment beperkt. Uitbreiding van bestaande voorzieningen bieden op de middellange termijn beperkte kansen voor extra inkomsten.

Bestaande (grote) evenementen (3) hebben de afgelopen jaren binnen de door de gemeente geboden beleidsruimte een groei doorgemaakt die mede heeft geleid tot de extra inkomsten in de afgelopen twee jaar. Binnen het beleid van de gemeenten Amsterdam en Ouder-Amstel is vooral voor de middelgrote evenementen nog enige ruimte waardoor op korte termijn extra inkomsten kunnen worden verkregen.

De mogelijkheden voor nieuwe evenementen (4) zijn begrensd in het evenementenbeleid van de gemeente. Vooral voor evenementen met hard overlast gevend geluid zijn de mogelijkheden beperkt. Er zijn op korte termijn wel mogelijkheden voor sportevenementen in de gebieden. Ook deze evenementen kunnen, afhankelijk van de opzet, een bijdrage leveren aan extra inkomsten.

De afgelopen jaren heeft het Groengebied de huur en pachtcontracten (5) waar mogelijk geactualiseerd.

Hierdoor zijn de afgelopen jaren extra inkosten verkregen. Voor de korte en middellange termijn zijn de mogelijkheden voor nieuwe inkomsten hierdoor beperkter.

Vooraf bij de Ouderkerkerplas wordt onderzocht welke ruimte er is voor energie en duurzaamheidsprojecten (6). Naar verwachting zijn voor de korte en middellange termijn de mogelijkheden voor extra inkomsten hieruit beperkt.

De analyse is vertaald in een inschatting van verwachte inkomsten over een periode van vijf jaar. Onderstaand schema laat de verwachte toename zien ten opzichte van 2015 en geeft het totaal aan verwachte baten weer voor het betreffende jaar. Hierbij is het belangrijk op te merken dat de inschatting uit gaat van het voortzetten van de afgelopen jaren verwezenlijkte structurele inkomsten en dat nieuwe inkomsten een structureel karakter hebben. Rekening moet worden gehouden met het risico van het wegvallen van een deel van deze inkomsten.

Inschatting ontwikkeling extra inkomsten (€) periode 2018 - 2022

Jaar	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Extra t.o.v. 2015	0	89.000	115.000	140.000	165.000	185.000	185.000	215.000
Totale baten	400.000	489.000	515.000	540.000	565.000	585.000	585.000	615.000

De inschatting laat zien dat de taakstelling van in totaal € 250.000 extra inkomsten niet binnen vijf jaar te realiseren is. In 2016 en 2017 is goede vooruitgang geboekt echter er zijn meerdere jaren nodig om voldoende groei te realiseren. Gerekend vanaf 2015 is, uitgaande van de geldende beleidskaders, een periode van circa 10 jaar nodig om de extra inkomsten te realiseren.

Indien de processen rondom horeca ontwikkeling met voortvarendheid worden afgerond wordt de kans op het bereiken van de taakstelling in 2022 vergroot. Daarnaast kan het inzetten op het optimaal benutten van de beleidsruimte voor evenementen op relatief korte termijn, gezien de grote vraag naar evenementenlocaties, leiden tot het bereiken van de taakstelling.

Om de mogelijkheden en kansen voor nieuwe recreatieve ontwikkelingen en projecten op het gebied van energie en duurzaamheid te benutten is een herijking van de ambities van het Groengebied in samenspraak met gemeenten en provincie noodzakelijk. Draagvlak voor deze nieuwe ontwikkelingen is een voorwaarde voor het kunnen realiseren er van. Daarnaast dient er duidelijkheid te zijn over het beleid van Natuurnetwerk Nederland.

Bij de berekening van het benodigde budget voor instandhouding is uitgegaan van de situatie in 2015. Dit betekent dat het berekende tekort met ingang van 2015 volledig zou moeten zijn opgevuld om de benodigde uitgaven voor in stand houding te kunnen doen. Doordat zowel voor beheerversoering als voor extra inkomstenverwerving een transitieperiode nodig is ontbreekt in de periode 2015 tot minimaal 2022 dekking voor een deel van het tekort van € 800.000. Uit de meerjarenbegroting voor groot onderhoud en vervanging (zie begrotingswijzing 2018) wordt duidelijk dat dit geen problemen oplevert voor het moment waarop belangrijke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd. Op korte termijn vergt alleen het Gaasperplas gebied een grondige aanpak waarmee tevens een belangrijk deel van de bezuinigingen kan worden bereikt. Voor het totaal van benodigde uitgaven voor groot onderhoud en vervangingen is het niet sluitend zijn van de begroting over een periode van 8 tot 10 jaar wel een zorgpunt. Naast het versnellen van de processen gericht op extra inkomsten kan een oplossing liggen in het doorvoeren van meer bezuinigingen of het inzetten op een verdere groei van inkomsten boven de taakstelling van € 250.000. Ook door subsidies voor inrichtingsprojecten kan dekking worden verkregen waardoor het tijdelijke tekort deels kan worden opgevangen. Daarnaast heeft het bestuur de mogelijkheid open gehouden van een extra verhoging van de participantenbijdrage. Uitgaande van de planning voor GO/V is het op dit moment te vroeg om over extra maatregelen op het gebied van versoberen, extra inkomsten of hogere participantenbijdrage te besluiten. Voorgesteld wordt om voor de korte termijn in te zetten op het zo optimaal mogelijk invullen van de beleidsruimte voor evenementen en het in overleg met de gemeenten in te zetten op versnelling van de processen voor horecaontwikkelingen. Voor de middellange en lange termijn wordt voorgesteld de ambities uit de ontwikkelingsvisie van het Groengebied te actualiseren.

Argumentatie

Om te komen tot duurzaam beheer van de gebieden en aanwezige voorzieningen overeenkomstig het door het bestuur gekozen scenario 1 dient beheerversobering plaats te vinden en moeten extra inkomsten worden verkregen. Door de in de laatste jaren al doorgevoerde bezuinigingen is het Groengebied met de huidige bezuinigingsopgave genoodzaakt ingrepen te doen die invloed kunnen hebben op de beleving van het gebied en of de recreatie. De gegeven maatregelen zullen niet door iedereen gewaardeerd worden, maar zijn noodzakelijk om te komen tot duurzaam beheer. Een aantal maatregelen heeft te maken met overgangsbeheer en deze maatregelen kunnen indien gewenst snel weer worden teruggedraaid. In een aantal gevallen zal het doorvoeren van de versoberingsmaatregel geleidelijk plaatsvinden. Bijvoorbeeld: het vervangen van een brug door een duiker, zal pas plaatsvinden op het moment dat de veiligheid in het geding begint te komen. Binnen de reguliere uitvoering wordt zoveel mogelijk geanticipeerd op de voorgenomen omvormingen, o.a. de te verwachten opwaardering Gaasperplasgebied.

Met het al ingezette programma gericht op extra inkomsten kan naar verwachting niet volledig binnen vijf jaar voldaan worden aan de taakstelling van € 250.000. Versnelling is vooral te bereiken door bestaande ambities voor horecaontwikkeling bij de Gaasperplas en De Hoge Dijk met voortvarendheid ter hand te nemen en de door de gemeenten geboden beleidsruimte voor evenementen zo optimaal mogelijk in te vullen. Het is op dit moment te vroeg om te concluderen dat extra maatregelen nodig zijn om de beperkte dekking van het tekort in de transitie periode op te vangen. De planning van de uitvoering van de werkzaamheden geeft daarvoor op dit moment geen aanleiding. Afhankelijk van de voortgang van het bereiken van extra inkomsten kan over 2 a 3 jaar beoordeeld worden of extra maatregelen nodig zijn. In de tussenliggende periode kan het Groengebied werken aan het actualiseren van de beleidsambities voor de toekomst.

Vervolg

- Na het vaststellen van de maatregelen 2^e fase zullen de uitkomsten worden verwerkt in een actuele meerjarenplanning;
- Het inpassen en uitvoeren van de maatregelen 2^e fase.

Akkoord directeur RNH

Jos Gilliam